

**АСОЦІАЦІЯ «УКРАЇНСЬКИЙ
ЯДЕРНИЙ ФОРУМ»**

01032, Україна,
м. Київ, вул. Назарівська, 7Б, офіс 13
Тел./факс: +38 044 234 33 99
E-mail: atomforum@atomforum.org.ua
www.atomforum.org.ua

**UKRAINIAN NUCLEAR
FORUM ASSOCIATION**

01032, Ukraine,
Kyiv, 7B, Nazarivska Str., office 13
Tel./fax +38 044 234 33 99
E-mail: atomforum@atomforum.org.ua
www.atomforum.org.ua

ПОЗИЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ

**Новий ринок електроенергії має бути конкурентним для всіх суб'єктів
ринку без виключення та обмежень**

Головна місія Асоціації УЯФ, асоційованого члена Європейського Форатома – бути голосом підприємств ядерної галузі, формувати та висловлювати її загальні інтереси, з метою впливу на формування державної стратегії та політики, які впливають на розвиток галузі, захисту економічних інтересів ядерної галузі, сприяння досягненню більш високого рівня довіри з боку українського суспільства до використання ядерної енергетики.

Асоціація «УЯФ» підтримує впровадження нової моделі ринку електроенергії в Україні, та вважає, що створення конкурентного середовища на ринку електроенергії є ключовим фактором, що впливає на розвиток вітчизняної ядерної галузі та всієї електроенергетики України. Електроенергія - один з найпоширеніших соціально-значущих товарів сучасного суспільства, тому споживачі мають право очікувати, що держава вживатиме всіх необхідних заходів для того, щоб ціни на неї підтримувалися на якомога нижчому економічно-обґрунтованому рівні.

Спостерігаючи процес прийняття та підготовки рішень, що супроводжують впровадження нової моделі ринку, Асоціація УЯФ вважає за необхідне висловити свою стурбованість у зв'язку з тим, що ці рішення носять дискримінаційний характер для окремих суб'єктів ринку та протирічать принципам вільної конкуренції та світовій ринковій практиці.

Зазначимо, що закон «Про ринок електроенергії» вже частково передбачає обмеження конкуренції для суб'єкта господарювання, що здійснює виробництво електроенергії на атомних електростанціях, а саме – на перехідний період НАЕК «Енергоатом» повинен викупати весь обсяг електроенергії за «зеленим тарифом». За оцінками фахівців, тільки в 2019 році цей обсяг перевищує 16 млрд. грн. Між тим, за підсумками 2018 року НАЕК «Енергоатом» до Енергоринку відпущено 79,609 млрд кВт·год електроенергії на суму 52,682 млрд грн (з ПДВ).

В українських ЗМІ та серед експертів ринку електроенергії активно обговорюється рішення, що готується Міненерговугілля України та НКРЕКП стосовно покладання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільного інтересу із доступності електричної енергії для побутових споживачів на державну компанію НАЕК «Енергоатом».

За оцінками НКРЕКП, обсяг виконання таких обов'язків складає близько 66,4 млрд грн (обсяг дотаційних сертифікатів за 2018 рік - 55 млрд.грн), що разом зі спеціальними обов'язками з викупу всієї «зеленої» електроенергії НАЕК «Енергоатом» перевищить суму у 82 млрд грн.

Таке рішення містить у собі наступні ризики для НАЕК «Енергоатом»:

- 1) недостатність коштів для покриття виробничих та експлуатаційних витрат;
- 2) відсутність коштів для виконання програм підвищення ядерної та радіаційної безпеки АЕС відповідно до міжнародних зобов'язань України в рамках Конвенції про ядерну безпеку та Об'єднану конвенцію про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та безпеку поводження з радіоактивними відходами;
- 3) відсутність коштів для реалізації продовження терміну експлуатації діючих енергоблоків поза проектний строк, інфраструктурних проектів.

Реалізація запропонованого механізму покладання спеціальних обов'язків на НАЕК «Енергоатом» призведе до банкрутства не тільки оператора всіх АЕС України - НАЕК «Енергоатом», але й всієї вітчизняної ядерної промисловості.

Зауважимо, що у світі не використовується модель покладання спецобов'язків на гравців ринку, які працюють в конкурентному сегменті ринку. Як правило, використовується практика забезпечення таких спецобов'язків операторами мереж через їх тарифи.

Асоціація УЯФ вважає, що на перехідний період варто застосовувати інший варіант: пропорційна участь не тільки «Енергоатома», але й інших учасників ринку, зокрема, оператора системи передачі та операторів систем розподілу, в питанні покладення спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільного інтересу із доступності електричної енергії для побутових споживачів.

Спроби штучного стримування конкуренції, «ручного» регулювання ринкових механізмів неминуче призведуть до негативних наслідків - підвищення цін на електроенергію, зниження конкурентоспроможності вітчизняної продукції, уповільнення темпів розвитку всієї електроенергетичної галузі, погіршення інвестиційного клімату.

Асоціація УЯФ закликає Уряд, НКРЕКП та Верховну Раду України створювати недискримінаційні умови на ринку електроенергії для добросовісної конкуренції всіх суб'єктів ринку без обмежень та виключень, оскільки саме конкуренція є головним чинником, що забезпечить найнижчі ціни на електроенергію для населення та промисловості. Це відповідатиме корінним інтересам всього суспільства, піде на користь українській економіці і сприятиме сталому розвитку енергетики та економіки України.